

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

In het regeerakkoord 2019-2024 wordt een nieuw programma aangekondigd waarin jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière kunnen doen, bij de beste kennisinstellingen ter wereld om te kunnen excelleren. Als kenniseconomie en innovatiemotor bouwt Vlaanderen op die manier een netwerk op met de belangrijkste kenniscentra ter wereld. Voorliggend voorontwerp van besluit voorziet in het uitvoerende juridische kader voor de toekenning van de beurzen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
Beleidsveld Buitenlands Beleid

Beleidsdoelstellingen

Het **Regeerakkoord** van de Vlaamse Regering 2019-2024 vermeldt: “We zetten een nieuw programma op, in afstemming met VLIR, waarin we jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière laten doen, bij de beste universiteiten in de wereld. Hierdoor bouwt Vlaanderen een netwerk op, met de belangrijkste kenniscentra in de wereld.”.

De **Beleidsnota 2019-2024, Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking** bepaalt: “Vlaanderen moet in het buitenland ook gekend zijn als een innovatieve topregio, met performante bedrijven, toponderzoeksinstituten, vernieuwende clusters, logistieke

troeven, en talentvolle en goed opgeleide mensen. We zetten een nieuw programma op, in afstemming met VLIR, waarin we jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière laten doen, bij de beste universiteiten in de wereld. Hierdoor bouwt Vlaanderen een netwerk op, met de belangrijkste kenniscentra in de wereld.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde op 26 november 2021 het ontwerp van decreet houdende het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten definitief goed (VR 2021 2611 DOC.1327). Het voorliggende ontwerp van besluit geeft uitvoering aan dat decreet.

Het bijgevoegde ontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingsadvies nr 2021/467, gegeven op 26 november 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Visie

De Beleidsnota 2019-2024 voor Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking benadrukt **de noodzaak om Vlaanderen sterk en coherent te profileren in het buitenland** (strategische doelstelling 7). Om de zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen als “State of the Art” internationaal te versterken, wordt er ingezet op verschillende aspecten van Vlaanderens identiteit: Vlaanderen als handelsnatie, als maritieme natie, en als centrum van cultuur, erfgoed, en innovatie. Om Vlaanderen als innovatieve topregio nog meer op de kaart te zetten, wordt er een nieuw beurzenprogramma opgezet waarin jaarlijks de beste studenten een kans krijgen om hun academisch traject te verlengen aan de in hun vakgebied beste universiteiten in de wereld.

Door het genereren van een **internationaal netwerk van Vlaamse topstudenten en -alumni**, wil dit beurzenprogramma bijdragen tot het **nog meer op de kaart zetten van Vlaanderen als innovatieve topregio**, en tot het verder versterken van de **zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen in het buitenland**.

Mede door hun excellente vorming en de interculturele kennis, competenties en inzichten die de leden van dit internationaal netwerk hebben opgebouwd tijdens hun studies in het buitenland, zullen deze studenten en alumni **een positieve impact maken op de maatschappij waarin zij actief zijn – in Vlaanderen of daarbuiten**.

Het **beurzenprogramma onderscheidt zich** binnen het huidige uitgebreide landschap aan beurzenprogramma's voor uitgaande mobiliteit, op verschillende vlakken: de specifieke doelgroep, de omvang van de beurs, de focus op excellentie aan de beste kenniscentra, het netwerkaspect, etc.

Dit beurzenprogramma moet bovendien bijdragen tot **een extra instrument van buitenlands beleid**, aanvullend aan de officiële diplomatieke netwerken vanuit het Departement BUZA, Flanders Investment & Trade en Toerisme Vlaanderen. Om deze doelstellingen te behalen, werd gekozen om het beurzenprogramma te laten beheren en uitvoeren door het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken.

Missie

Om dit toekomstbeeld te realiseren, streeft het beurzenprogramma ernaar om **een selecte groep van uitzonderlijk talentvolle studenten** de kans te bieden om hun academische studies te verlengen aan de voor hun vakgebied beste kenniscentra ter wereld.

De **kost van dergelijke studies** aan de beste kenniscentra ter wereld vormt vaak **een barrière**. **Het beurzenprogramma wil deze barrière wegnemen** om de meest talentvolle Vlaamse studenten de kans te bieden te excelleren in hun vakgebied.

Doelstellingen

Het beurzenprogramma streeft ernaar om:

- De **monetaire barrière weg te nemen** die in veel gevallen studies aan de beste kennisinstellingen ter wereld belemmert, en dit voor zoveel mogelijk uitzonderlijk talentvolle Vlaamse studenten;
- **Een internationaal netwerk** van talentvolle Vlaamse studenten en alumni ontwikkelen, en dit in verschillende vakgebieden;
- Het **imago van Vlaanderen in het buitenland verder versterken** via dit netwerk en via de impact die de leden van dit netwerk hebben op de maatschappij waarin zij actief zijn.

Dit besluit geeft uitvoering aan het decreet over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten.

Artikel van het ontwerp BVR	Rechtsgrond in het decreet
Artikel 2	Artikel 5, 2°
Artikel 3 en 4	Artikel 5, 1°
Artikel 5 tot 7	Artikel 5, 2°, en artikel 3, derde lid
Artikel 8	Artikel 5, 3°
Artikel 9	Artikel 5, 4°
Artikel 10	Artikel 5, 5°
Artikel 11	Artikel 5, 6°

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft definieert enkele begrippen in functie van een betere leesbaarheid van de tekst.

Artikel 2

In dit artikel wordt een "roepnaam" voor het programma vastgelegd.

In het tweede lid wordt verduidelijkt wat in artikel 3, eerste lid, 3°, van het decreet, bedoeld wordt met "kwalitatief hoogstaande opleidingen aan een buitenlandse onderwijsinstelling": de minister wordt gemachtigd om een lijst op te stellen van top hoger-onderwijsinstellingen in het buitenland die in aanmerking komen voor masteropleidingen binnen het Internationaal Beurzenprogramma voor topstudenten. Deze lijst wordt opgesteld op basis van een World University Rankings lijst die

internationaal erkend wordt en die zal worden geactualiseerd op basis van de jaarlijkse publicatie van deze World Ranking lists.

Op die manier zullen kandidaten, voor ze een aanvraag doen, voor elke opleiding een overzicht hebben van de hoger-onderwijsinstellingen die in aanmerking komen.

Artikel 3 en 4

In deze artikelen wordt vastgelegd hoe aanvragen moeten ingediend worden.

Jaarlijks zal daartoe een oproep worden gepubliceerd op de website.

Aanvragen moeten, op straffe van onontvankelijkheid, ingediend worden via het elektronische aanvraagformulier dat ter beschikking wordt gesteld op de website.

De aanvraag moet alle gegevens en documenten bevatten die het departement toelaat

1° te controleren of aan de toekenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 3, eerste lid, van het decreet voldaan is, onder meer:

- een cv, een afschrift van het masterdiploma van de aanvrager om punt 1° en 2° te toetsen
- de studieresultaten om punt 4° te toetsen
- een verklaring op erewoord dat de aanvrager nog niet eerder een beurs op basis van xxx heeft ontvangen en dat hij geen andere beurs ontvangt voor de opleiding om punt 7° te toetsen
- een verklaring op erewoord over de moedertaal of een bewijs van taalkennis Nederlands, niveau C1, om punt 5° te toetsen
- een toelatingsbrief van of bewijs van inschrijving bij de buitenlandse hoger-onderwijsinstelling om punt 6° te toetsen

2° om de criteria, vermeld in artikel 3, tweede lid, te kunnen toetsen, onder meer:

- een motivering
- twee aanbevelingsbrieven van experts
- een essay
- de studieresultaten.

Aangezien aanvragen ook ontvankelijk zijn als ze worden ingediend door laatstejaarsstudenten of door studenten die wel een aanvraag tot toelating hebben ingediend bij een buitenlandse hoger-onderwijsinstelling maar nog geen bewijs van toelating bij die instelling ontvangen hebben, kan het afschrift van het masterdiploma en/of het bewijs van inschrijving in de loop van de toekenningsprocedure aan de aanvraag worden toegevoegd.

Artikel 5, 6, 7 en 8

Bij de beoordeling van de aanvragen zal de minister zich baseren op de evaluatie door een onafhankelijke jury, die zal bestaan uit "captains of society" met verschillende achtergronden: exacte wetenschappen, humane wetenschappen, audiovisuele en beeldende kunsten, of in de muziek en de podiumkunsten, en met voldoende academische expertise.

De jury zal een eerste selectie maken op basis van geanonimiseerde aanvragen.

Daarna worden interviews georganiseerd met de geselecteerde kandidaten waarin gepeild wordt naar de mate waarin de kandidaat past in de visie en missie van het programma, onder meer in de visie dat de return on investment van het programma zit in het investeren in Vlaams toptalent dat nadien een belangrijke meerwaarde voor de Vlaamse samenleving kan bieden, hetzij door in Vlaanderen belangrijke leidinggevende en/of maatschappelijk waardevolle rollen op te nemen, hetzij door in

het buitenland verder door te groeien en Vlaanderen aldus sterker op de kaart te zetten. Tegelijk is het de bedoeling om een sterk internationaal netwerk van studenten en alumni van het programma op te bouwen, en via hen met kenniscentra over de gehele wereld. Dit netwerk is tegelijk een aanvulling op en gelinkt aan het officiële diplomatieke netwerk van Vlaanderen in het buitenland.

Daarom zullen de kandidaten naast hun academische excellentie ook moeten kunnen aantonen dat ze het nodige leiderschapspotentieel en maatschappelijke verantwoordelijkheid kunnen aantonen en hun drijfveren passen binnen de doelstellingen van het programma.

De jury maakt op basis van die interviews een rangschikking van de kandidaten op.

De minister kent op basis daarvan de beurzen toe bij ministerieel besluit, binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten.

Artikel 9

Aan de geselecteerde studenten zal een financiële beurs aangeboden worden. Het bedrag van de tegemoetkoming is afhankelijk van de locatie en van het type opleiding, en is bedoeld om de reële kosten te dekken zoals inschrijvingsgeld, de kosten voor huisvesting en levensonderhoud, en de kost van vlieg- of treintickets heen-en-terug naar de bestemming.

De kosten voor onderwijs, met name het inschrijvingsgeld aan de buitenlandse onderwijsinstelling, wordt volledig vergoed op basis van de factuur of betalingsbewijs.

De kosten voor huisvesting en levensonderhoud worden vergoed op basis van objectieve statistische gegevens en in functie van de levensduurte in de gaststad. De begunstigde studenten hoeven geen uitgaven te bewijzen.

Voor de kosten van verplaatsing wordt een forfaitair bedrag toegekend op basis van de locatie en in functie van de prijs van de gemiddelde prijs van vliegtuigtickets. Bij significante schommelingen in de gemiddelde prijzen, kan de minister bij ministerieel besluit, deze forfaitaire bedragen aanpassen.

Bijkomende kosten die studenten met een functiebeperking moeten maken, worden volledig vergoed op basis van een factuur of betalingsbewijs, als ze de noodzaak van de bijkomende uitgaven aantonen.

Artikel 10

De vergoeding voor onderwijskosten worden volledig uitbetaald binnen een maand na het voorleggen van de factuur of betalingsbewijs. Onder factuur wordt elke uitnodiging tot betaling verstaan. De vergoeding kan ook uitbetaald worden vóór het inschrijvingsgeld betaald is aan de buitenlandse onderwijsinstelling, zodat de student die kosten niet hoeft voor te schieten.

De vergoeding voor levensonderhoud en huisvesting wordt uitbetaald in 3 schijven (60% in de eerste schijf, 35% in de tweede schijf en 5% in de laatste schijf)

De vergoeding voor verplaatsingskosten wordt uitbetaald in twee schijven van 50%.

De laatste 5% van de vergoeding van levensonderhoud en huisvesting wordt pas uitbetaald als de begunstigde student binnen twee maanden na het beëindigen van de opleiding het behaalde diploma en een schriftelijke feedback bezorgt.

Artikel 11

Als de opleiding voortijdig stopgezet wordt en de student dus geen diploma behaalt, wordt het gedeelte van de reeds uitbetaalde vergoeding voor huisvesting en levensonderhoud teruggevorderd dat pro rata betrekking heeft op de periode na de voortijdige beëindiging van de opleiding.

Ook het inschrijvingsgeld dat nog niet betaald werd aan de buitenlandse onderwijsinstelling en de verplaatsingskosten, waarvoor geen betalingsbewijs kan worden voorgelegd.

Artikel 12

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2022, zodat de eerste beurzen kunnen toegekend worden voor opleidingen in het academiejaar 2022-2023.

Het uitvoeringsbesluit treedt in werking op dezelfde datum als het decreet.

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten kan volgens de Raad van State toelaatbaar worden geacht:

- als er een wettelijke grondslag voor bestaat: in casu treedt het decreet houdende het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten in werking op 1 januari 2022 en het is niet uitvoerbaar zonder de uitvoeringsbepalingen, die dus ook in werking moeten treden op dezelfde datum;
- als de regeling alleen voordelen toekent en geen aantasting inhoudt van bestaande rechten: dit besluit voert een nieuwe subsidieregeling in vanaf het academiejaar 2022-2023; in het licht van het gelijkheidsbeginsel is het belangrijk dat buitenlandse opleidingen die starten aan het begin van het kalenderjaar 2022 niet uitgesloten worden van mogelijke tegemoetkomingen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Vanaf 2022 wordt een bedrag van 2 MEUR voorzien aan te rekenen op het begrotingsartikel SA0-1SNA2ID-WT.

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 29 november 2021.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting zijn akkoord is aangevraagd op 30 november 2021.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering en na de goedkeuring van het decreet over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement zal het ontwerp van besluit voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State.

Tegelijkertijd zullen uitvoeringsmaatregelen worden voorbereid zodat de eerste beurzen nog kunnen toegekend worden in het academiejaar 2022-2023, waaronder een ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 2, tweede lid, en artikel 5, derde lid, van het ontwerp.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit over het Vlaamse internationaal beurzenprogramma voor topstudenten;
- 2° de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS